

CIJENA lista: U pretplatu za četvrt god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 fil. pojedini broj. OGLAŠI primaju se uopravi lista trg. Cesta 1.

HRVATSKI LIST

Izmišl svaki dan u 5 sati jutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj kući JOS. KRMPOTIĆ u Pulj. Cesta 1. Uredništvo: Sibanska ulica br. 84. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Pulj. — Rubriku pisi se ne vraćaju. Cirk. rač. aus. post. št. 26.706

Godina IV.

U Pulj, petak 3. svibnja 1918.

Broj 1008

Jugoslavenska misao,

Češki napisao dr. Fr. Sedlaček u „Narodnim Listima“.

II.

Ozbiljan pokret za narodni sporazum izadje iz Dalmacije iza zagrebačkih protusrpskih iskaza god. 1902. Dalmacija, kojijevka jugoslavenske literature s tradicijama, u kojima se dotiču srpski i hrvatski živalj, postigla je time zaslugu u radu oko narodnog pomirenja. Njezin je poticaj imao uspjeha; brzo potom (1905.) izdana je na Rijeci hrvatska rezolucija, čijom neposrednom posljediцом bijaše tvorba nove političke stranke, srpsko-hrvatske koalicije, a kao odazov sa srpske strane bijaše izdan sličan proglaš u Zadru. Sporovi, politički događaji i poznati veleizdajnički procesi (Friedjungov) popularizovaše preporodjenu misao narodnog jedinstva ne samo među poluintegencijom, nego i u narodu. Jugoslavenska akademija, koja se bila počela ograničivati na ustav jedino hrvatski, stupila je god. 1910. u dobu preporoda u smislu ideje, kojoj je imala na početku da služi, pošto je prihvatila predlog mecenata plemića Czerlisona g'ede izdavanja jugoslavenske enciklopedije, koja bi imala obuhvaćati život svih Jugoslavena, ubrojivši i Bugare. Pripravni posao prerušil balkanski nat. Obe su akademije, hrvatska i srpska, bile u uskoj svezi, „Matica Hrvatska“ štampala je među svojim izdanjima srpska djela, u „Srpska književna zadruga“ opet hrvatska djela. Slično jedinstvo bijaše i među „Maticom Slovenskom i hrvatskom. Uski saobraćaji bili su osobito njegovani među sveničištinom omadinom slovenskom, hrvatskom i srpskom, osnovano jedinstveno društvo „Lada“ i organizovano zajedničko sokolsko društvo. Kratko prije balkanskog rata izronio je na površinu predlog o uredjenju srpsko-hrvatskog jezičnog jedinstva, to jest o prihvatu jednog između dva narječja „ijekavskog“ (zagrebačkog) ili „ekavskog“ (beogradskog) za jedinstveni književni jezik, te o prihvatu jednog pisanja (latinice ili cirilice). U anketi o ovom pitanju sudjelovao je znameniti, učenik, prije svih beogradski profesor i poznati literarni historičar dr. Skerčić.

Medju Slovencima izazvala je jugoslavenska misao troji pravac. Jedan, čijom je vodećom glavom praški docent filozofske fakultete dr. Roztohar, izrazio se za slovenski političko-narodni separatizam na temelju uvjerenja o etnografskoj samobitljivovanju Slovenaca kao naroda. Drugi, čiji su najznamenitiji predstavljaljima dr. F. Kešič i dr. Krafič, nastoje oko potpunog sluđenja slovenskog življa s hrvatskim na jezičnom i kulturnom polju. Napokon treći smjer, koji stoji na posredničnom staništvu, imade pristalše u glavni osobama moderne slovenske kulture i u većini inteligencije. Tako na primjer pjesnik Oton Zupančič i Ivan Cankar ustraju na političkom jedinstvu, ali u pitanju jezičnom i kulturnom zahtijevaju ravnopravnost slovensku na pram hrvatskoj i srpskoj.

Tako kroz cijeli vijek bori se jugoslavenska misao za pobjedu jednako nad hrvatsko-srpskim sporom, koji izvire iz državopravnih, literarnih i vjerskih tradicija katoličkih Hrvata, sklonih uplivu evropskog zapada i pravoslavnih Srba, napojenih duhom grčko-istočne kulture — jednako nad otporom slovenskim, kojeg pojačava svijest slovenske jezične i literarne samostalnosti. Ratni događaji od g. 1914., koji, kako je poznato, djelovaše kao melem stare srpsko-hrvatske bolesti, radikalačno pročištiše jugoslavenski nespornizamak i popularizovaše misao jedinstva u najširim narodnim redovima. Sada je tek postala jugoslavenska misao u istini političkim programom. Od jugoslavenske deklaracije u carevinskom vijeću i od deklaracije u zagrebačkom saboru puni se dnevna štampa kaošto i revije razmatrivanjem, pozivima, predlozima i kritikama o uredjenju budućih odnošaja. Stranka srpsko-hrvatskog sporazumka, koalicija, doduše šuti iz taktičkih razloga, da radikalnim istupom ne potpomogne da se domognu vlasti frankovci, koji su zaprisegnuti neprijateljima Srbiama, ali o njezinom mišljenju ne može biti sumnje. Ostale stranke u Hrvatskoj i Sloveniji slažu se, osim nekih sitnica, u glavnim mislima i političkom jedinstvu.

Kulturno sjedinjenje našo je tople pristalše u hrvatskom mladom literarnom pokoljenju, okupljenom oko almanaha „Grič“, u tjedniku „Hrvatska Njiva“ i mjesečniku „Ženski Svijet“. U istom duhu bit će izdavana i nova četrtinaštednevna revija „Književni Jug“, jedinstveni organ slovenskih, hrvatskih i srpskih književnika.

Sa slovenske strane zagovaraše srdajčno misao jedinstva osobito Anton Loboda. Njegovi članci u po-

sljednijim dvjema brojevima „Slovana“ (**), crtajući program buduće Jugoslavije jedinstvenom organizacijom i kulturnom uzajamnošću, pobudiše živu pozornost i ponukaše pjesnika Zupančiča na odgovor u „Ljubljanskom Zvonu“, gdje naglašuje u suglasju sa pokojnim kritičarom Matošem kulturnu prošlost kao korijen, koji odlučuje u pitanju narodne svijesti te ističe značenje narodnog jezika i njegove literature za svopću narodnu izobrazbu.

Iz razmatranja o jugoslavenskom pitanju i iz njegove istorije izvire osvjedočenje, da se njeno riješenje imade provodjati ravnopravnošću dosadašnjih istorijskih narodnih individualiteta u jednom političkom savezu bez diranja u naslijedjene kulturne tradicije. Novi politički odnošaji sigurno će samim po sebi stvoriti iz dosadašnjeg krajskog patriotizma i troje narodne svijesti više moralno jedinstvo, koje daje posvetu savezu plemenske pripadnosti i jezičnokulturnog bogatstva. Političko jedinstvo jest unum necessarium za Jugoslavena kao i za Čehoslovake. Bez njega nema pravog jedinstva na slavenskom jugu, kako to dokazuje istorija Ilirizma i Starčevićevog Jugoslovenstva. Za njegovo ostvarenje pak vrijedi prije svega goalo političke mudrosti: jedinstvo u razlikama, ne razlike u jedinstvu. Sto godina rada, bojeva i trpkosti svjedoči jasno, da se jedinstva ne postizava nad vladom jednog nad drugim, nego slogom i jednakopravnošću svih trih narodnih sučinitelja. Tu su znači i propovjedali i naši narodni buditelji Šafarik, Celakovsky i Kollar, koji su pred jednim stoljećem stajali kod kolijevke jugoslavenskog preporoda.

**) Kao gore.

RATNI IZVJESTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 2. (D. u.) Službeno se javlja: Ništa nova. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 2. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta i njemačkog prijestolonasljednika: Na bojnim je frontama položaj nepromijenjen. Topnički je boj bio jači u pred elu brda Kemmel. Također između Somme i potoka Luce, kod Montdidiera, Lassignya i Noyona višestruko je oživjeo. U ostalom ostala je bojna djelatnost ograničena na izvidjaje. — Bojna skupina vojvode Albrechta: Na lorenškoj je fronti djelovalo življe u popodnevnim satovima. Suzbili smo manje sunke neprijatelja. — Istok-Ukrajina: Pred Sebastopolom skršili smo otpor neprijatelja. Grad je 1. svibnja bio zaposjednut bez boja. — Ludendorff.

* Talijanski izvještaj od 1. svibnja: Engleske su ophodnje prodrle u dva odsjeka neprijateljskih jaraka jugozapadno od Canove i južno od Asiaga te su neprijatelju zadale gubitaka. Neprijateljsko je topništvo djelovalo privremeno u predjelu Tonale, u okolici od Asiaga, kod Cavo del Brenta i u okolici od Corrua. Mi smo odgovorili žestokom protupaljбом. U neprijateljskim su crtama buknuo požar i eksplozije. Skladište municije Costa, sjeverno od Asiaga, bilo je pogđjeno, te je poletjelo u zrak.

* Ministar-predsjednik dr. Seidler i politički položaj. Bečke novine javljaju: Na želju ministar-predsjednika dr. von Seidlera pozvao je predsjednik zastupničke kuće brzojavno sve pročelnike stranaka za dan 3. svibnja, u 11 sati, u Beč na sastanak. Ministar će predsjednik podati pročelnicima izjave o političkom položaju.

* Izmjena zarobljenika između Francuske i Njemačke. Wolffov ured javlja: Prema najnovijem njemačko-francuskom ugovoru, da se zarobljenici, koji se nalaze već 18 mjeseci u ratnom zarobljeništvu, imadu otpustiti u domovinu, bit će otpušteno u domovinu 2500 njemačkih časnika i 120 000 momaka. Odredbama o otpuštenju građanskih osoba bit će omogućeno i građanima iz Alzacije Lorene, da se vrata domovima.

* Mirovna pregovaranja sa ciskaukaskom republikom. Justični ministar Hallil bej i jedan član ciskaukaskе deputacije otputovali su u Batum, da vode mirovna pregovaranja. Ministar mornarice Kemal paša otputovao je također u Batum, da pregleda tamošnje lučke uredjaje.

* Potopljeni engleski brodovi. Prema službenoj engleskoj vijesti bila je 25. travnja torpedom potopljena engleska topnjača „Cowslip“. Torpedovka „Broj 90“ propala je uslijed oluje na moru.

* Opstrjeljavanje Pariza. Službeno se javlja iz Pariza od 1. t. m.: Dalekometni je top danas opet opstrjeljavao Pariz. 3. su žene bile lako ranjane.

* Produljenje zakonodavne perijode talijanskog senata. Kaošto talijanska zastupnička kuća, je također talijanski senat prihvatio jednoglasno zakon o produljenju zakonodavne perijode za jednu godinu.

* Japan i antanta. „Agence Havas“ javlja: Japanski ministar vanjskih posala Goto upravo je na ministra vanjskih posala Pichona brzozjavku, kojom ga uvjerava, da će nastojati da uzdržava na sreću za obe strane postojeće prijateljske sveze između Francuske i Japana i da ih dalje razvija. Pichon je odgovorio, da je osiguranje ministra Gota skupocijeno jamstvo za konačnu pobjedu saveznika.

Ukrajina pod upravom generala Eichhorna.

Berlin, 1. (D. u.) Wolffov ured javlja: U zadnje doba pojavila se je agitacija, koja je po svoj prilici bila uperena također protiv njemačkog utjecaju u Ukrajini. Naša nastojanja, da stvorimo red, poduprla je vlada potpunoma nezadostno. Osim toga nije vlada poduzela nikakvih mjera, da osigura proljetnu sjetvu i o njoj ovisno ispunjenje ugovorenih obveza. Generalfeldmaršal von Eichhorn vidio se poradi toga ponukanim, da izda naredbu o provedbi proljetne sjetve, koja je bila saopćena od štampe u iznakaženom obliku, što je izazvalo uzbuđenje u zemlji i prosvjed u radu. Imade i znakova, da svi članovi Rade učestvuju kod agitacije protiv nama, te postoji sumnja, i da je uapšenje tajnika ruske banke za vanjsku trgovinu Dobryja, koji si je kao ukrajinski stručnjak stekao mnogo zasluga za stvarno suradjivanje sa njemačkom i austro-ugarskom delegacijom, provedeno samovoljno u ime saveza za oslobodjenje Ukrajine, uslijedilo na poticaj članova vlade. U očigled ovog razvoja stvari, koji znači obnovenje anarhičnih prilika te nesposobnosti vlade, da zajamči pravnu sigurnost u Kijevu, poduzeo je feldmaršal von Eichhorn mjere, da osigura Kijev, naime uredjenje vojničkih sudova, strože kažne za zločine i prijetnja najstrožih kazna za rušenje mira i rada. Istraga slučaja Dobryja po njemačkom vojnom sudu imala je za posljedica, da su bili uapšeni: ratni ministar Šukovski, supruga ministra unutarnjih stvari Tkačenka, zapovjednik gradske milice Vogacki, odjelni predstojnik unutarnjeg ministarstva Dajevski i odjelni predstojnik ministarstva vanjskih posala Ljubinski. Istraga traje dalje.

Berlin, 2. (D. u.) U ukrajini su ođaslanici seljaka zbacili dosadašnju radu i vladu. Nova je vlada odmah izjavila, da će se staviti na stanovište brest-litovskog mirovnog ugovora. Kako se nadalje javlja, bile su osobe, uapšene u Kijevu, opet puštene na slobodu. Ova uapšenja nijesu međjutim u nikakvoj svezi sa novim državnim prevratom u Ukrajini.

Beč, 2. (D. u.) Novine saznavaju iz mjerodavne strane, da je austro-ugarska vlada, koja teži kao njemačka za tim, da se u Ukrajini uzdržuje red, sporazumna sa dotičnim njemačkim mjerama, koje nalažu prilike. Istodobno konstatiraju novine, da uredjenje prilika u Ukrajini neće biti na štetu izvozu živeža iz Ukrajine, koji se bas provadja.

*) Članak je po svoj prilici bio napisan još u god. 1917., te je čekao na objavljivanje do sad, dok se nijesu odnošaji tu na jugu razbistrili. (Op. prev.)

Jugoslavensko Jdržavi, za njen procvat, kulturu i blagostanje. Za to uprimo svoj pogled u taj cilj, cilj toga groba i naša deviza neka bude: ili Jugoslavija, ili smrt!

Slavenski 1. maj. Pod tim naslovom javljaju „Narodni Listy“. A da nije ni došlo do sporazumka medju radničkim organizacijama slavenskih naroda u Austriji, ide ovog puta svibanjska deklaracija dvjem zahtjevima: pravu na sveopći mir i pravu na samoodređenje narodima. Jugoslavenska socijalna demokracija u Hrvatskoj manifestuje za mir i vlastitu državu, radi kojeg razloga su se stranke, koje stoje na principu sjedinjenja Slovenaca, Hrvata i Srba pripojile k radničkoj proslavi, tako da svibanjska proslava postaje time narodnim blagdanom. Isto su tako poljski socijalni demokrate manifestovali za pravo čovječanstva na život i razvoj, za sporazumak naroda na temelju prava na samostalnu državu. „Krv naša, uvelike proljevana na svim bojištima, mora donijeti pravo poljskome narodu, smrt naše djece, ne smije biti dovršena propašću naše budućnosti.“ Velikim je djelom i poljski poziv za manifestaciju 1. maja, isto tako kao što i poziv srpsko-hrvatskih socijalista konfiskovan.

Iz češkoga svijeta. Od svečanostnog odbora za proslavu pedesetgodišnjice poženja temeljnog kamena za češko „Narodno divadlo“ u Pragu, primismo spomenknjigu „Jubileum veke doby“, gdje prema vlastitim uspomenu, zapiselma i savremenim izvotima opisuje dr. Servus Heller narodni život pred 50 godinu, kad se svečanom načinom položilo temeljni kamen za gradnju narodnog kazališta i iste godine započeo veliki, odlučni i teški boj za političku samostalnost češkoga naroda prvom povjesnom državopravnom deklaracijom čeških zastupnika na saboru češkog kraljevstva. — Istodobno je svečanostni odbor priklopilo u češkim listovima ovaj program: „Puku češko-slovačkome! U veliko sudbonosno doba svjetovne historije nastaje nam pedesetgodišnjica slavnog dana, kad je češki narod postavljao temeljni kamen svom „Narodnom divadlu“ („narodno kazalište“, op. ur.). Taj šesnaesti svibanj godine 1868. bi najvećim, najradosnijim narodnim blagdanom od časa našeg preporoda, a iza pedeset godina sjećaju ga se sudionici i nova generacija sa zahvalnošću i ljubavlju. Hoćemo ljetos — i upravo ljetos, pripomenuti svom narodu i svijetu ostalo me svo njegovo značenje u onim klanima i sav blagoslov domorodnog rada, koji izvršise graditelji Narodnog divadla, i koji je iz tog velikog svepomoćnog čina izišao, uvijek snažniji, odredjeniji i odlučniji, dok nije dozio u jednomisleću vođu cijelog puka češko-slovačkog, kako ga upoznade današnje historijsko doba.

Odbor za proslavu za jubilej Narodnog divadla, koji se sastavlja iz zastupnika češko-slovačkog svijeta kulturnog, političkog i samoupravnog, šalje iza svoje prve početne sjednice u poruku cijeloj našoj javnosti: Neka bude ljetošnji šesnaesti svibanj velikim narodnim blagdanom, neka bude proslavljen ne samo u samom Narodnom divadlu, nego po svim češko-slovačkim knjevima, neka bude on uz svu težinu doba izričitim svjedočanstvom, da kakogod smo za nesklonost vijeka oživili vlastom snagom i pomoći, hoćemo i kadri smo da živimo i nadalje, vjerni prošlosti, vjerni svome pravu, vjerni velikom danas a sami sebi vjerni najviše. U Pragu, dne 24. ožujka 1918. Za odbor za proslavu jubileja Narodnog divadla 1868.—1918.: Dr. Karel Kramarž, predsjednik; prof. MUDr. Jaroslav Hava, JUDr. Karel Marek, namjesnici; JUDr. Vilim Pospisil, blagajnik; Jaroslav Kvapil, tajnik.

Iz Hrvatske. U pismu, koje prima „Slovenec“ iz Zagreba, ocrta je u nekoliko poteza cio politički život u hrvatskoj prestonici. Osobita se pažnja sad posvećuje Radiću i njegovoj seljačkoj stranci, pošto je istupio iz takozvanog demokratskog bloka. Radić, oprostivši se za svojim frankovačkim „bratcima“ i iskreno se pokajavši za svoje čine, mogao bi, piše „Slovenec“, općenitoj narodnoj stvari veoma koristiti, za to je danas dužnost pozvanih faktora, da ga čim čvršće privežu k našem pokretu i angažuju za narodnu koncentraciju. Kako kažu svi znaci, to ne će biti teško, te se čini, da je već sama stvar stupila u pravu košerinu. Ovih dana imade Starčevićeva stranka prava da priredi sastanak svojih povjerenika, da odredi sve potrebno za dalnji zajednički rad oko ostvarenja svojeg narodno-političkog programa. — Samo koalicija i Frankovci za narodnu su stvar pasivni. Dok koalicija usijed svojeg oportunističkog stanovišta mora da bude pasivna, Frankovci u svojoj pohlepi za vlašću padaju iz jednog zla u drugo. Kako odvratno djeluje postupanje koalicije takodjer izvan Hrvatske, vidi se najbolje iz članka prvog zastupnika češke publicistike, dr. Jana Herbena, u kojem pita, gdje da je ostala ona razglašena narodna hrvatsko-srpska koalicija, koja se zna tako hvalisati, da je napojena češkim reizmom. Za koalicijom ne smiju naravno ni Frankovci izostati. Kao što ona, takodjer oni uvijek čekaju i upiraju oči sad u Beč, sad u Peštu, u neprestanom očekivanju, da će im se ipak jednoč ispuniti stare nade. Ali ta se teća disciplina medju njima čim da je više ruši. Posljednje se doba opaža, kako se u njihovim redovima usta-

navlja neka posebna skupina aristokratskog ponašanja i bespriskorne prošlosti, koja očijuka s jugoslavenskim pokretom, te kuša, da mu se približi. No svijesna si, iz kakvih redova izlazi i kakve tradicije vuče za sobom, teško joj se odlučiti za samostalan nastup, jer znađe, da bi takodjer ona ostala osamljena, budući da bi priletila i zadjenula na općenito nepovjerenje. Nesumnjivo jeste, da se ta skupina, ako već toliko ističe svoju samostalnost, ne može otestiti sadašnjeg vodstva ili ga u skrajnom slučaju nadvladati, i gledati mu na prste, da već jednom prestane s onim vječnim pogadjanjem i mešetarenjem. Siro se glas — naglašujemo, piše „Slovenec“, samo glas, da se pripravljaju u slučaju, da se odcijepi od sadašnje braće, da osnuju posebnu stranku, koja bi imala biti nekakva agrarna stranka; njena bi zadaća bila, da sabere oko sebe sve one frankovačke elemente, koji nijesu još posvema gnjili. — Put u Prag si'no je djelovao i stavio u našoj politici vidljive stope; naši vodje naučili su se tamo, kako li je prijetan osjećaj, da nijesi osamljen. Put u Prag je pokazao, da su interesi Čeha i Jugoslavena identični, da se naše narodno-političke koristi nigdje ne križaju. Zajednička opasnost propasti i zajednički pozitivni interes Čeha i Jugoslavena nas vežu u savez, koji će se u naravnom razvoju stvari u vihoru promijenit u jedinstvenu falangu. Nastupujemo složno, jer se razdvojeni ne damo uništiti. Taj je sastanak podao spoznaju zajedničkih interesa i postavio temelje za snažan zajednički rad!

Skoro u kino „Ideal-u“
Caesar,
Julius Caesar!

Domće vijesti.

Liznjan za deklaraciju. Izmedju prvih selja koja se u južnoj Istri odazvaše potpisima za jugoslavensku deklaraciju bijaše Liznjan. Odazvao se smjelo s 465 potpisa, koji bijahu sakupljeni bez ikakve propagande ili organizacije, čim se narod povratio na rodjenu tlu. Sjajno svjedočanstvo, kako je naš narod u tuđini, u mučilljstu, upoznao, da njegov spas leži jedino u slobodnoj samostalnoj jugoslavenskoj državi, gdje će on biti sam svoj gospodar i gdje ga ne će iskorišćivati tuđinac, koji sada pobire krvav porez na imetku i životu. Veselimo se tom nastojanju naših Liznjana, uvjereni, da će naš mali Liznjan biti medju prvim našim selima u svakom prosvjetnom, gospodarskom ili političkom poduzeću.

Skoro u kino „Ideal-u“
Caesar,
Julius Caesar!

Dnevne vijesti.

Mađari groze — seljačkom revolucijom. Pod ironičkim natpisom „Uboja Ugarsa“ pripočuje „Boh“, da je u srijedu prošlog tjedna govorio u ugarskom državnom saboru mađarski seljački zastupnik Stjepan Szabo govor, u kojem je bjesno protiv guljenju i oštećivanju Ugarske — od Austrije. U Austriji, veli, o rekvizicijama se niti ne zna (!), rekvizicije provaljuju samo u Ugarskoj (!!) koja ide time u susret izravnom izgladnjenju. Zato da Austrija, koju Ugarska uzdržava, odmjenuje se Ugarskoj tako, da visokom cijenom svojih obrtnih proizvoda vara Ugarsku za milijune. Szabo i njegovi drugovi zato groze revolucijom ugarskog ladanjskog seljačkog pučanstva, koje će doći s kosama. Doći će ga, uzvikao se drugi zastupnik, Mesko, preko dva milijuna, i ne će to biti nikakva demonstrativna šetnja! — „Venkov“, odakle ovo prenosimo, pripominje k tome: Navikli smo već prilično na mađarske drzovitosti, ali tu prestaje već zdravi razum i pita se: Zar je uopće mađarska odvažljivost i ciničko pretvaranje kadro još da nekako stupa?

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Sjena prošlosti

Silka iz života u 4 čina od Richard Oawalda.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. pr. K i 20; II. 60 h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

Traži se djevojka

za sve domaće poslove uz plću, hranu i stan. Uplatiti se ulica Novara, 19/II desno.

U trgovini pokustva, Pl. Barbailca,
u Sitanskoj ulici,
prodaje se novo prispjelo
pokustvo.

Zavod
za popravljavanje potplata
„MIGNON“
ulica Sergia 10
preuzimlje podvoštrenje
potplata, i svakeve popravke
cipela.

1. svibnja.

Beč, 1. (D. u.) U različitim bečkim kotarima obdržavali su se jučer prigodom svibanjske svečanosti radnički sastanci, koji su potekli bez spomenavrijedne upadice. Učesnici su se mirno razišli. Takodjer iz pokrajine se do sada nijesu javile nikakve upadice.

Ljubljana, 1. (D. u.) Prigodom 1. svibnja ostali su danas zatvoreni dućani i banke. Socijalno demokratsko društvo „Bodočnost“ obdržavalo je skupštinu u svrhu manifestacije. Katoličko radništvo nije proslavilo današnji dan te će manifestirati prigodom prve godišnjice jugoslavenske svibanjske deklaracije. Mir i red nije bio nigdje poremećen.

Budimpešta, 1. (D. u.) Ugarski dopisni ured javlja: Svibanjski blagdan radništva prošao je bez upadice. Obdržavali su se brojni sastanci, po kojima se je radništvo mirno razišlo. I u pokrajini prošao je dan mirno.

Paris, 1. (D. u.) Agence Havas javlja: Današnji je dan prošao u posvemašnjem miru. Većina organizovanih radnika odlučila je, da ne će slaviti taj radnički blagdan i da ne će uzprizoriti demonstracija. Iznimku su činili jedino graditeljski radnici.

London, 1. (D. u.) Reuterov ured javlja: Prigodom 1. svibnja uprizerila je socijalistička stranka u Glasgowu manifestaciju, protli kojoj je ostalo pučanstvo neprijateljski nastupilo. Zastava manifestanta bila je raskidana na komadiće.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Mariborski dopisnik javlja „Slovenec“, kako izazivlju Nijemci u Mariboru Slovence. Poznati Slovenci uopće se ne smiju pokazati na večer sami na ulici, ne će li, da ih napadne nekakva nahuškana njemačka banda. Jednom je na večer četvorica takovih baraba sretnula nekog Slovenca i izazivljući klicala mu „Heil“. Slovenec je mirno išao naprijed, ni ne reagirajuć na izazivanje. Ali ona četvorica išla su za njim i zahtjevali, da mora nazdraviti na „Heil“. Slovenec se zaustavio i rekao, neka ga puste u miru. Na to njemački junaci planuše i navališe batinama na njega. Medjutim bijahu sva četvorica za nj premalo, jer on postavivši se spretno na stranu, udario je batinom trojicu jednoga za drugim po glavi, da su odmah dali petama vjetru, dok je pred četvrtim ustupio u svoj stan. Tako eto izgleda sigurnost Slovenaca u Mariboru, a Nijemci još počinju vikati o nepravdama, koje im se događaju! Kako čačeko dovede taj pokvareni element nečista savjest i strah pred pravednim sudom! — U općini Osel kod Slovenske Bistrice teško je ranio slovenski župan Ačko vodju rekvizicijske komisije, koja mu je otela zadnje brašno što je imao u kući, a na to se sam župan objesio! Isprva je sve mirno dao, dapače je pustio nenavidjenog Nijemca Kahlera, koji je postao oduran svoj okolici svojim bestijalnim ponašanjem pri rekvizicijama, da spava u njegovoj sobi, gdje su spavala još dva vojnika od rekvizicijske komisije, dok su ostala četvorica spavala u drugoj sobi. Oko ponoći ustane župan, da izvrši naumljeni čin, nava i na spavajuće Nijemce revolverom, ali nije mogao da ispaši, jer je revolver bio talijanske armade; u to se probudiše ona druga dvojica vojnika, ali županu bijahu za petama dvojica oboružanih rodjaka, od kojih jedan presječe Kahleru ruku. Na to se probudiše četvorica vojnika iz druge sobe, i župan sa svojim drugovima pobježe. Onu dvojicu nadjoše, te ih izručije sudu u Mariboru, župana pak nadjoše — obješenog. Svijestan si svog čina, kaznio se sam. Opet jedna iz mnogih tragedija, prouzročenih užasima nesnošljivog stanja. — Dr. Lampe, o kojem se pisalo, da je tužio svog nadbiskupa, izjavio je, da je ta vijest neistinita. Što je istina, nije dakle moguće kazati. — Slovenski listovi ističu osobito u zadnje doba sve to odlučnije jednu ideju i jednu misao: ili Jugoslavija, ili smrt. To čitamo u „Jugoslavanu“ kao zaključnu riječ u posljednjem broju to ističe „Domovina“ prigodom govora slovenskog pisca Finžgara na svečanoj akademiji „Glazbene Maticice“, u kojem je medju ostalim rekao: „Za Krekov spomenik položemo na žrtvenik svoje darove. Njemu nije treba spomenika. Treba ga nama i na njemu neka bude uklesana njegova oporuka: Vi svi, koji ste sjeme iskrvavljelog naroda, mislite samo jedno: kako ćete biti sjedinjeni posvećivati sve svoje sile, sve svoje sposobnosti, svu svoju ljubav i svo svoje srce našoj